

Den næste sag på dagsordenen var :

Første behandling af forslag til lov om sundhedskontrol med planteskoleplanter.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 621, fremsættelsen i tidenden sp. 969).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Det falder mig let at anbefale dette lovforslag, for da vi sidst havde loven om bekæmpelse af farlige plantesygdomme til revision, blev der fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl rettet anmodning til det af tinget nedsatte udvalg om, at ministeren måtte få bemyndigelse til at lade foretage den fornødne kontrol. Der var dengang megen sympati for dette i udvalget, men man veg tilbage for at gennemføre det i forbindelse med revisionen af nævnte lov.

Jeg finder det naturligt, at man får en lovfæstet vækstkontrol. Forholdet er det, at Planteskoleejerforeningen foretager en kontrol, som er frivillig, som de selv foranstalter, og som vel omfatter 90 pct. af planterne, og det er derfor naturligt, at de sidste 10 pct. kommer med ind under kontrollen. Det må være en fordel for dem, som skal købe planter, for kunderne, at de ved, at alle planter har været under vækstkontrol, og det siger sig selv, at det giver en bedre sygdomskontrol, når alle planter er med. Endelig er forholdet det, at danske planteskoler efterhånden har oparbejdet en ikke ubetydelig eksport, og at i alt fald en del af landene kræver oprindelsescertifikat, fordi ikke alle planteskoler er underkastet kontrol. Når man får en ensartet kontrol hele landet over, vil man kunne meddele dette til de lande, der kræver oprindelsescertifikat, og så skulle det være muligt at blive fri for dette meget omstændelige maskineri og få det hele klaret på en lettere og smidigere måde. Det bør vel også nævnes, at dyrkerne selv skal betale den fornødne kontrol.

En lov af den karakter, som der her er tale om, kan ifølge sagens natur aldrig være andet end en bemyndigelseslov. Det er ikke muligt i en lov at fastlægge rammerne for, hvorledes man skal udrydde en eller anden sygdom. Det kan og det må ikke være andet end en bemyndigelseslov,

og andet er heller ikke meningen med forslaget.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Henry Hansen: Den højtærede landbrugsminister motiverede sit forslag med, at langt den største del af planteskolerne i forvejen frivilligt er gået med til sundhedskontrol med planterne, og så må også de andre med. Jeg synes ikke, det er nogen god motivering. Fordi 80 pct. af en befolkningsgruppe frivilligt går med til en ting, behøver det ikke at være rimeligt at tvinge de resterende 20 pct. med. Da loven om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr var til behandling i foråret, drøftede man i det nedsatte udvalg også den tvungne kontrol med planteskoleplanter, men den daværende højtærede landbrugsminister frarådede at gennemføre noget sådant. Når den nuværende højtærede landbrugsminister fremsætter lovforslaget, må det vel tages som udtryk for, enten at han er venligere stemt over for den tvungne kontrol end sin forgænger, eller at han ikke har kunnet modstå presset fra organisationerne.

Det må indrømmes, siger den højtærede minister i sin skriftlige fremsættelse, at lovforslaget er vidtgående, Ja, det er vidtgående, og derfor er mit parti betænkelig ved at være med til at gennemføre det. Jeg vil dog ikke afvise forslaget; vi er selvfølgelig rede til at medvirke til en saglig udvalgsbehandling, men indtil en sådan har fundet sted, vil vi vente med at tage endelig stilling til lovforslaget.

Adam Møller: Det foreliggende lovforslag tilsigter, at der føres kontrol med et område, der hidtil har været uberørt af lovgivningsmagten. Det er altså lovgivningsmæssigt set et jomfrueligt område, vi bevæger os ind på, og det er derfor forståeligt, at den højtærede landbrugsminister betegner forslaget som vidtgående.

Ved sådanne afgørelser af vidtgående karakter er der foruden de bevæggrunde og følelser, der tilskynder til handling, også brug for en fornuftig overvejelse af følgerne, for der siges ja. Den foregående højtærede landbrugsminister turde ikke sige ja, da der

[Adam Møller.]

i foråret fremkom anmodning om, at han skulle fremsætte et forslag svarende til det, der fremsættes af den nuværende højtærede landbrugsminister. Vi ser altså, at den nuværende landbrugsminister, som det er ungdommens skik, er mere imødekommende. Man må håbe, at resultatet af den højtærede ministers imødekommende og ja-ord bliver frugtbar. Det konservative folkeparti vil gerne medvirke hertil. Når kontrollen allerede nu, således som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, ved frivillig overenskomst omfatter ca. $\frac{4}{5}$ af produktionen af planteskoleplanter, vil mit parti gerne medvirke til at undersøge, om man gennem den her foreslåede lovgivning kan få bragt også den sidste femtedel ind under fast sundhedskontrol. I almindelighed er vi ikke tilhængere af indgreb og kontrol, men vi erkender, at det netop på det sundhedsmæssige område kan være nødvendigt at sikre sig, at alle er med. Denne betragtning må gælde, hvad enten det drejer sig om menneskers, dyrs eller planters sundhedstilstand.

Vi lægger en ikke ringe vægt på, at denne lovgivning stærkt tilrådes af den pågældende erhvervsorganisation, Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl, og at den vækstinspektion, der allerede har fundet sted gennem de sidste fem vækstsæsoner, har resulteret i en mærkbar forbedring af det danske plantematerials sundhedstilstand. Hertil kommer, at lovforslagets gennemførelse efter mit skøn, hvilket også er blevet belyst af foregående ærede ordførere, vil betyde en forbedring af vore muligheder for eksport af planteskoleplanter, og at forslaget ikke betyder nye udgifter for statskassen.

En nærmere drøftelse af lovforslaget som helhed såvel som af de enkelte bestemmelser, bl. a. med hensyn til den højtærede landbrugsministers bemyndigelse og med hensyn til de omkostninger, der skal pålægges erhvervet, finder jeg det rigtigt at foretage i et udvalg. Der vil således også blive lejlighed til for de erhvervsdrivende, der ikke hidtil har sluttet sig til den frivillige kontrolordning, at fremføre deres synspunkter, således at disse kan indgå i det høje tings overvejelser, inden der tages

endelig stilling til det foreliggende lovforslag.

Jeg kan med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Slipsager: Det foreliggende lovforslag om sundhedskontrol med planteskoleplanter er et forslag om kollektiv bekæmpelse af plantesygdomme. Forslaget er en videreførelse af lov nr. 121 fra den 12. april 1957. Hidtil har sygdomskontrollen kun kunnet gennemføres på frivillig basis, og da loven dengang var til behandling, var den daværende højtærede landbrugsminister ikke villig til at tage forslaget om den tvungne kontrol med ind i loven; det skulle gennemføres som en selvstændig lov.

Da man nu for ca. 80 pct. af de varers vedkommende, som dette lovforslag omfatter, frivilligt er gået med til en bekæmpelse, har de respektive organisationer ment, at en lovgivning, der inddrager de sidste 20 pct. under bekæmpelse, ville være formålstjenlig.

Det er med dette forslag som med så mange andre; inderst inde har man ikke megen lyst til at gennemføre tvang. I dette tilfælde kan man på den anden side heller ikke have, at de sidste 20 pct. skal kunne ødelægge forholdene for de 80 pct. Der kan jo spredes smitte fra de 20 pct. over til de 80 pct., og det er derfor nødvendigt med en foranstaltning på dette område. Hvad ville kalvekastningsbekæmpelsen være uden en lovgivning, der sikrede, at alle blev draget med ind under de nødvendige foranstaltninger til sikring af bekæmpelsen? Selv om nærværende lovforslag ikke er af samme økonomiske omfang som loven om kalvekastningsbekæmpelse, er det dog analogt med denne, og jeg kan derfor anbefale det foreliggende lovforslag.

Kristian Kristensen: I modsætning til venstre og de konservative synes jeg, at der ligger en god motivering for lovforslaget netop i, at langt de fleste af erhvervets udøvere frivilligt er gået ind under en sådan kontrol. Det, vi gør ved at lovgive på dette område, er egentlig kun, at vi imødekommer det praktiske livs anvisning og lovgiver efter den linje, det praktiske liv har fulgt. Det kan ikke være rimeligt, at 10-20 pct. i

[Kristian Kristensen.]

den sidste ende ved at unddrage sig kontrollen skal kunne skabe vanskeligheder for vor eksport. Retsforbundet tilslutter sig lovforslaget, men har sådan set ikke noget imod at drøfte det i et udvalg.

Fuglsang: Jeg kan på kommunisternes vegne uden større betænkeligheder anbefale det fremsatte lovforslag om sundhedskontrol med planteskoleplanter. Som det siges i bemærkningerne, er en tvungen kontrol ønsket af Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavli, og som det oplyses, er en sådan kontrol allerede gennemført for 80 pct.s vedkommende. For mig at se er det meget rimeligt, at også de 20 pct. kommer med, således at der bliver skabt en almindelig omfattende betryggende garanti for de planters sundhedstilstand, der kommer i handelen.

Landbrugsministeren (Skytte): Selv om der i de fremsatte udtalelser var variationer i de givne anbefalinger, udlægger jeg udtalelserne derhen, at der skulle være mulighed for under det kommende udvalgsarbejde at nå frem til enighed om dette lovforslag, og det er jeg for mit vedkommende meget tilfreds med.

Jeg vil gerne tilføje, at der ikke er den forskel mellem min forgængers og min opfattelse, som der her fra talerstolen er givet udtryk for. Det, min forgænger, hr. Smørum, ikke ønskede, var at føje de nu foreslåede bestemmelser ind i den lov, som dengang var til behandling. Han ville, om jeg må sige det sådan, ikke have det ind ad bagdøren, men mente, at det var et spørgsmål, som burde løses ved en særlig lov, og så vidt jeg ved, gav han allerede dengang tilsagn om at ville fremsætte et sådant lovforslag. Det er det, der nu sker. Jeg er derfor ikke i stand til at indkassere den kompliment, det ærede medlem hr. Adam Møller ville give mig i modsætning til min forgænger ved sin udtalelse om, at ungdommen er mere imødekommende. Der er fuld overensstemmelse mellem vore standpunkter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Thomsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om fordelingen af visse fra udlandet modtagne erstatninger.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 701, fremsættelsen i tidenden sp. 1010).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Frode Jakobsen: Det lovforslag, som nu er til behandling, skal ikke give mig anledning til mange bemærkninger. Det drejer sig om erstatninger, der udredes af udlandet som en rund sum ikke til den skadelidte, men til den danske stat. Det er derfor klart, at der må skabes et organ til at foretage den retfærdigst mulige fordeling. Jeg tror ikke, det bliver særlig let; der vil være mange hensyn at tage. Jeg vil være tilbøjelig til at tro, at man ikke bare skal se på tabets størrelse, men også på tabets art, om det f. eks. kun drejer sig om penge, eller om det drejer sig om en eksistens, der er blevet rykket op med rode. Det vil altså ikke blive en let opgave, og der har vel nok været anledning til spekulationer om den rigtigst mulige sammensætning af et sådant nævn. Den foreslåede sammensætning finder jeg rimelig, men selv med den bedste sammensætning er det vel en selvfølge, at nævnets afgørelser må kunne indbringes for domstolene. Det er også foreslået, og måske er der, som den højtærede handelsminister selv har været inde på, anledning for tinget til at søge nærmere oplysninger i et udvalg. På mit partis vegne skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Helga Pedersen: Dette lovforslag vedrører meget ømtålige områder og rejser vanske-